

Szigorlati tételek az MA tanári zárószigorlathoz

Nyelvészet:

1. A szociolingvisztika és kapcsolata a magyar anyanyelvi neveléssel
2. A nyelvi hátrány, valamint a nyelvi és beszédzavarok az anyanyelvi nevelés szempontjából
3. A pragmatika és a kommunikációelmélet kapcsolata az anyanyelvi neveléssel
4. A magyar nyelv leírása és ennek megjelenése az anyanyelvi nevelésben 1. Hangtan, alaktan
5. A magyar nyelv leírása és ennek megjelenése az anyanyelvi nevelésben 2. Mondattan, szövegten
6. A finnugrisztika és magyar nyelvtörténet megjelenése az anyanyelvi nevelésben
7. A pszicholingvisztika és kapcsolata az anyanyelvi neveléssel
8. Jelentéstan és szemiotika kapcsolata az anyanyelvi neveléssel
9. A stilisztika helye az anyanyelvi nevelésben
10. Általános nyelvészet a magyar anyanyelvi nevelésben (itt minden olyanról lehet beszélni, ami más tételekben nem szerepel vagy nem hangsúlyos. Pl. nyelvtipológia, nyelvi univerzálék, a nyelvtudomány területei és módszertana, nyelvtudomány-történet, a nyelvi modell szerepe...stb.)

A szigorlaton a fenti tételekből kell húzni egyet, és ezt kidolgozni. A tételekhez az elvárt minimum a következő két tankönyv alapos ismerete. Emellett tételenként legalább egy szakcikk ismerete az elvárt. Középiskolai tankönyvek, vizsgázz.hu, jegyzet.hu-ról leszedett kidolgozott tételek és a Wikipédia megfelelő szócikkei nem számítanak szakirodalomnak!

KÁLMÁN László – TRÓN Viktor (2007): *Bevezetés a nyelvtudományba*, Tinta, Budapesthttp://www.nytud.hu/publ/bevezetes_a_nyelvtudomanyba.html

KENESEI István (szerk.) (2011): *A nyelv és a nyelvek*, Akadémiai Kiadó, Budapest

A tétel elmondásakor az adott téma rövid összefoglalása mellett javaslatot kell megfogalmazni a tételben szereplő téma középiskolai feldolgozására.

A módszertani szakirodalom megegyezik a módszertani kurzusokon használt szakirodalommal.

Javasolt irodalmak (nem kötelező, csupán segítség a felkészüléshez):

- Albertné Herbszt M.** 1995. A szemiotika helye és alkalmazásának lehetőségei a tanításban. In Szende Aladár (szerk.): Anyanyelvi nevelés – embernevelés. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 198: 109–114.
- Antalné Szabó Á.** 2002: A grammatikatanítás pedagógiája. In: V Raisz Rózsa – Zimányi Árpád (szerk.): *Feladatok és módszerek az anyanyelvi nevelésben a XXI. század elején*. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest 148–152.
- Antalné Szabó Á.** 2003. A szociolingvisztika mint szemlélet, mint tudás, mint pedagógia az iskolában. In Köszöntő könyv Kiss Jenő 60. születésnapjára. ELTE, Budapest, 293–297
- B. Nagy Á.** 2005 *A generatív grammatika az anyanyelvi nevelésben*, In: Anyanyelvi nevelési tanulmányok I., Szépe Gy. - B. Nagy Á. (szerk.), Iskolakultúra, Pécs, 37-70<http://mek.niif.hu/03200/03267/03267.pdf>
- Bánréti Z.** 1999. Az anyanyelvi nevelés modernizációjáról, In: Glatz Ferenc (szerk.): *A magyar nyelv az informatika korában* Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, 105-118
- Bartha Cs.** 2002. Nyelvi hátrány és iskola *Iskolakultúra* 2002/6–7: 84–93.

- Medve A. – Szabó V.** 2010: A mondattani elemzés lehetőségei az általános iskolában. *Anyanyelv-pedagógia*, 1. szám, <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=235>
- Bóna J. – Markó A.** 2009. Hétköznapi fonetika – feladatjavaslatok a hangtan oktatásához *Anyanyelv-pedagógia* <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=152>
- Heltai J. I.** 2013: A szociolingvisztikai szemlélet projektalapú formálása a középiskolában. *Anyanyelv-pedagógia* <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=436>
- Kálmán L. – Molnár C.** 2009: *A nyelvi nevelés módszertana*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kht., Budapest. http://old.wekerle.gov.hu/download.php?doc_id=2352
- Kiefer F.**(szerk) 2006. *Magyar nyelv*. Akadémiai Kiadó, Budapest. Az alábbi témakörök: Hangtan, Alaktan, Szófajok, Mondattan, Szövegtan, A magyar mint uráli nyelv, Stilisztika, Pszicholingvisztika
- Kocsisné Kálló V. – Túriné Gál A.**(2013: Nyelvfejlődési zavarok. Szegedi Tudományegyetem, jegyzet. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Nyelvfejlodsi_zavarok/index.html
- Laczkó K.** 2010. Adalékok a szövegtan tanításához. *Anyanyelv-pedagógia* 4. <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=285>
- Medve A.** 2005: Egy készülő tananyag: részletek és dilemmák, avagy anyanyelvi nevelés tetőtől talpig. Anyanyelvi nevelési tanulmányok I. (B. Nagy Ágnes - Szépe György (szerk.) Iskolakultúra könyvek 29. (sorozatszerk. Gécz János) Iskolakultúra, Pécs <http://mek.niif.hu/03200/03267/03267.pdf>
- Medve A. –Farkas J. -Szabó V.** 2010: 4x12 mondat. Budapest , Gondolat <http://mek.oszk.hu/10100/10114/>
- Oszkó, B. - Raátz, J.** 2013 *Nyelvtörténeti ismeretek a gyakorlatban*. In: Találkozások az anyanyelvi jelentésben. <https://docs.google.com/file/d/0BxlnA9j7OYKpX2dUTDdlUFJXUW8/edit?pli=1>
- Pethő J.** 2002. Pragmatika és stilisztika. *Magyartanítás* 2: 26–30.
- Pethő J.** 2002."Gondolkodni és beszélni tanítunk..." A stilisztika az anyanyelvi nevelésben. *Magyartanítás* 1: 24–28.
- Petőfi S. - Benkes Zs:** 1996 *Szövegtani kaleidoszkóp. A szövegformáltság elemző megközelítése*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Pléh Cs.** 2006 *A gyermeknyelv*. In: Kiefer F. (szerk.): *Magyar nyelv*, Budapest: Akadémiai Kiadó, 753-781
- Réger Z.** 2002 *Utak a nyelvhez nyelvi szocializáció, nyelvi hátrány*. Budapest: MTA Nyelvtudományi Intézet <http://mek.oszk.hu/04000/04046/#>
- Szabó V.** 2009 Pszicholingvisztika és anyanyelvi nevelés. In: Szépe Judit (szerk.): *Pszicholingvisztika egy életen át*. Nyelvészeti Doktorandusz Füzetek 7., Pécsi Tudományegyetem Nyelvtudományi Doktori Iskola, Pécs, 79-105.
- Szépe Gy.** 1974. Nyelvtudomány és nyelvtanítás. In: Szathmári István (szerk.): *Anyanyelvünk az általános iskolában*. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest, 208–212.
- Szépe Gy.** 1979/2011. Az általános nyelvészet szerepe az anyanyelv és az idegen nyelvek tanításában. In: Terts István (szerk.): *A folyton megújuló nyelvészet*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 259–265.
- Szabó V.** 2009: A kommunikáció mint szabályalkalmazás az anyanyelvi órákon. In: Gecső Tamás –Sárdi Csilla (szerk.): *A kommunikáció nyelvészeti aspektusai*. Tinta, Budapest, 248-254 http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tinta/TAMOP-4_2_5-09_A_kommunikacio_nyelveszeti_aspektusai/adatok.html
- Szilágyi N. S.** 1997: Ne lógasd a nyelvedet hiába! Helikon, Kolozsvár http://mnytud.arts.klte.hu/szilagyi/ne_logasd.pdf